

KUUROMYKKÄIN LEHTI

SUOMEN KUUROMYKKÄINLIITON ÄÄNENKANNATTAJA

HUGO NYBERG

Vastaava
Johanneksentie 4 - Puh. 38 154

RURIK PITKÄNEN

Toimitussihteeri
Kalevankatu 32 B

N:o 8 - Elokuu

Tilauksia vastaanotetaan kaikissa postitoimistoissa
Hinta 20 markkaa koko vuodelta

35. vuosikerta 1930

ERNESTI LUOMA

Lehtemme viime numero toi lukijoillemme lyhyesti jo sen tiedon, että Jyväskylän k.m. koulun ent. johtaja, rovasti *Ernesti Luoma*, on päässyt lepoon viime kesäkuun 30 p:nä kodissaan Hollolassa yli 73 vuoden vanhana, suoritettuaan pitkän ja sisältörikkaan elämäntyön kuurojen hyväksi. Tämä kuolinsanoma herättää kaipauksen tunteita monen monien Suomen kuurojen mielessä. Sillä vain harvat heidän kuulevat opettajansa ja ystävänsä ovat niin paljon kuin hän joutuneet tekemisiin kuurojen kanssa. Tyyneellä, ystävällisellä ja isällisellä olennollaan oli hän saavuttanut laajojen kuurojen piirien rakkauden ja luottamuksen. Jo nuorena pappina joutui hän kirkkoherra Ingeliuksen apulaiseksi Huittisiin. Siellä avautui hänelle se elämäntyö, jolle hän sittemmin kokonaan omistautui. Huittisten rovastin tytär, neiti He-

Ernesti Luoma

lena Ingelius, josta tuli hänen puolisonsa, oli perustanut yksityisen kuuromykkäkoulun "Hefata". Tämän koulun opettajana toimi silloinen pastori Luomakin. Kun hän sai paikan Hauhon kappalaisena, muutettiin koulu Hauholle. Valtion perustettua 1894 kuuromykkäkoulun Jyväskylään, kutsuttiin pastori

Luoma koulun johtajaksi ja hänen puolisonsa tuli koulun opettajatar. Yli 30 vuotta toimi hän sitten mainitun oppilaitoksen suureksi siunaukseksi maamme kuuromykille. Monet kuuromykät muistavat häntä kiitollisin mielin myös niiltä saarnamatkoilta, joita hän aikaisempina vuosina teki kuuromykkien keskuudessa ympäri maata.

Vakavuudella ja sydämenlämmöllä kasvatti rovasti Luoma oppilaitansa sekä opetti uskontoa niille monille sadoille kuuroille, jotka ovat hänen aikanaan käyneet Jyväskylän k.m. koulun. Oppilaat tunsivat, että heidän johtajansa ja opettajansa oli mies, joka itse totteli Herransa sanaa. Ja sentähden jättikin opettajan opetus ja koko olento heihin pysyvän vaikutuksen. Nyt on tämä kunnioitettu ja rakastettu opettaja ja ystävä poistunut joukostamme. Mutta hänen kaunis muistonsa

elää kunnioitettuna keskuudessamme. Ja tiedämme, että hänen henkensä nauttii Jumalan lasten lepoa Herran luona. Kiitos olkoon Jumalalle kaikesta siitä, mitä Hän Ernesti Luoman kautta on lahjoittanut Suomen kuuroille.

ROVASTI ERNESTI LUOMAN VIIMEINEN MATKA

Heinäk. 5 p:nä kätettiin maan poveen Jyväskylän Kuuromykkäkoulun entisen johtajan, rovasti Ernesti Luoman maallinen tomumaja.

Klo 14 kerääntyä surusaatto Seurakuntatalolle, mistä lähdettiin Jyväskylän hautausmaata kohti. Tämän jälkeen vainajan omaiset ja ystävät kantoivat arkun haudan ääreen, missä kirkkoherra Paunu puhui vaikuttavasti vanhasta miehestä, uskollisesta Herran palvelijasta. Lohdutukseksi omaisille huomautti hän, että on helppo siirtyä ajasta iankaikkisuuteen sellaisen ihmisen, joka on omistanut koko elämänsä lähimmäisen rakkaudelle; sellaisen ihmisen, joka on uskonut uuteen elämään. Puheen päätyttyä toimitti vainajan vävy, pastori Kangasvuo ruumiinsiunauksen.

Kun hauta oli umpeenluotu, alkoi seppelien lasku. Omaisten seppeleen laski past. Kangasvuo, minkä jälkeen Jyväskylän kuuromykkäkoulun nykyinen johtaja, Arvi Koskinen, ja saman koulun opettajat, nti Vainio, laskivat entisten työtovereitten puolesta seppeleen, ensimmäinut lausussa m. m. että rovasti Luoma oli yksi niitä henkilöitä, jotka palavasta rakkaudesta lähimmäisiään kohtaan omistavat koko elämänsä jalon, mutta monin verroin epäkiitollisen työn hyväksi. Jo vuosikymmenet sitten, opintonsa päätyttyään, antautui hän aistivallisten opettajaksi, kiintyen suurella lämmöllä, innostuksella ja rakkaudella kovaosaisiin, koska sen sydämenasiakseen oli ottanut, ja siitä tuli alun 50 vuotta pitkä työkausi. Tämä työ kysyi intoa, malttia, harrastusta ja kärsivällisyyttä, mutta ennenkaikkea rakkautta holhokkejaan kohtaan. Sadat kovaosaiset ovatkin ei ainoastaan kuuromykkäkouluissa, vaan myöskin hänen omassa kodissaan saaneet neuvoja ja rohkaisevia sanoja tämän sydämellisen miehen suusta sekä henkiseen että taloudelliseen hätäänsä. Tämän miehen elämä ei kuitenkaan ollut helppo. Jo valitsemansa työn luonne toi oman taakkansa. Mutta raskaampi oli sittenkin se taakka, jota vainaja kantoi sydämensään menettäessään ensin vanhimman tyttärensä, sitten kaksi sankaripoikaansa ja myöhemmin miehensä rinnalla samoilla työvainoilla ahertaneen vaimonsa. Mutta Jumala tuli hänen turvakseen vanhuudenkin päville ja siihen uskoen sekä omassatunnossaan syvästi tuntien täyttäneensä miehen tavoin elämäntehtävänsä hän saattoi rauhallisesti siirtyä uuteen elämään.

Tämän jälkeen johtaja Koskinen ilmoitti, että *Suomen Kuuromykkäinliitto* seppeleen sijasta on päättänyt perustaa vainajan nimeä kantavan rahaston, mitä tullaan käyttämään nütten aatteitten ja sen työn jatkamiseen, jolle rovasti Luoma oli elämänsä omistanut. Tähän rahastoon oli rovasti Nyberg rouvineen myöskin lahjoittanut varoja. Pankinjohtaja O. V. Mansnerus laski seppeleen Jyväskylän NMKY:n ja Seurakuntayhdistyksen puolesta ja khra Paunu Keski-Suomen pappien veljespiirin puolesta. Edelleen laskettiin satakuntalaisen Hefata-nimisen kuuromykkäin yhdistyksen seppelä, rva Ritalan pitäessä sydämiin-

käyvän puheen vainajan jälkeenjättämästä muistosta Satakunnan kuuromykkien keskuudessa. Vihdoin kohosi valtavaa kukkakumpua korottamaan vielä lukuisa joukko vainajan ystävien seppeleitä, jotka kauniilla tavallaan jäivät osottamaan sitä kaipausta ja kiitollisuutta, jota jälkeen jääneet tunsivat suurta hyväntekijää kohtaan. Kun lopuksi oli laulettu virsi "Sun haltuus rakas Isäni", hajaantui saattojoukko, jättäen haudan poveen saatetun nukkumaan iästä untaan kesänvehreän kalmiston suojassa.

ELISABETH ELFVINGIN HAUTA- PATSAAN PALJASTAMINEN

(Tilanpuutteessa myöhästynyt)

"Herra, minun voimani". Emme voineet keksiä sopivampaa raamatunkohtaa piirrettäväksi Elisabeth Elfvingin hautapatsaaseen. Hänellähän ei ollut suuria edellytyksiä onnistuaksensa siinä kauniissa työssä osaveljiensä ja sisariensa hyväksi, jonka vuoksi me hänen muistoansa kunnioitamme. Hänen sivistysmääränsä supistui siihen, minkä muutaman vuoden opiskelu Pietarsaaren kuuromykkäin koulussa oli tuottanut. Mutta hän oli lämminsydäminen ja lahjakas nainen ja hänen luottamuksensa Jumalan apuun oli horjumaton aivan hänen viimeisiin hetkiinsä saakka. Uskon kaikkivoipaan ja hyvään Jumalaan oli hänen koulunsa johtajat, Anna Heikel, juurruttanut hänen sydämeensä ja se kasvoi hänen ohjatessaan oppilaitansa, sillä hän oppi, ettei kuuromykan elämästä koskaan voi tulla mitään eheätä ilman tällaista uskoa. — Kun Elisabeth oli lopettanut koulunkäyntinsä, niin hän palasi kotikaupunkiinsa Ouluun, missä hän ryhtyi opettamaan kahta kuuromykkää sisartansa. Mutta ennen pitkää kasvoi hänen kotikoulunsa niin, että se käsitti minun tietääkseni viisi oppilasta. Voimme kuvitella hänen iloansa, kun nämä olivat päässeet niin pitkälle, että hän sai nähdä heidän polvistuvan Herran pöydän ääreen.

Oulussa ollessaan hän sitten tutustui muutamiin eteläpohjalaisiin pappeihin, jotka kutsuivat häntä pitäjiinsä pitämään koulua sellaisille kuuromykillä, joita ei ajoissa oltu kuuromykkäinkouluihin lähetetty. Jonkun aikaa hän näin sitten toimi kiertävänä kuuromykkäin opettajana, kunnes Kurikan rovasti, Söderman, perusti oman koulunsa, jota varten hän rakensutti koulutalonkin. Tämän lämminsydämisen rovas-tin työtoverina Elisabeth sitten toimi monta vuotta. Työ Kurikan koulussa ei suinkaan ollut helppoa. Usein Elisabeth sai oppilaiskseen itseään paljon vanhempia kuuromykyä, joita ei ollut aivan helppo taivuttaa. Mutta Jumala antoi voimat ja nyt on vielä paljon sellaisia kuuromykyä, jotka siunaavat opettajatartansa siitä, että ylhäältä tuleva valo on päässyt valaisemaan heidän sielujansa. Te, Suomen kuuromykat, olette varmaan hyvin iloisia siitä, että yksi teidän osasisaristanne on saanut suorittaa tällaisen työn.

Vanhana, sairaana ja väsyneenä palasi Elisabeth Elfving rakkaaseen Ouluunsa Kurikan koulun lopetettua toimintansa muutamia vuosia rovasti Södermanin kuoltua. Hänellä oli vähän säästöjä vanhuuden varalle. Mutta sitten tulivat vaikeat ja kalliit ajat. On hyvin epätietoista, miten hänen olisi käynyt, jollei Kuuromykkäin Auttajajhdistyksen Oulun osasto olisi hankkinut hänelle pientä eläkettä. Mutta vaikka hän näin pääsikin vähän helpommille päville, niin hän kuitenkin eli ylen vaatimattomasti ja kaikesta kieltäytyen, sillä hän ajatteli kuuromykkiä sisariansa, jotka hänen kuoltuansa olisivat jääneet kaikkea turvaa vaille. Siitä pienestä avustuksesta, minkä hän valtiolta sai, oli tarkasti säästettävä. Voimme pitää aivan varmana, että tämän kieltäytyvän elämän seurauksena oli, että keuhkorauti iski kyntensä häneen. Rakkaus oli johtotähtenä hänen elämälleen ja tämä rakkaus tuli ylhäältä käsin.

Toukokuun 25 päivänä, jolloin me täällä Oulussa paljastimme Elisabeth Elfvingin hautapatsaan, vallitsi mitä ihanin ilma. Aurinko paistoi täydeltä terältä ja luonto oli pukeutunut ihanaan kesäpukuun. Koulumme oppilaat kokoontuivat klo ½10 tänne pihalle, josta he sitten opettajineen lähtivät hautausmaalle. Sinne olivat myös kaupungin vanhat kuuromykät kokoontuneet. Kerroin ensin oppilaillemme Elisabeth Elfvingin elämästä ja vanhoille kuuromykkille saman viittomilla. Sitten annoimme kiven peitteen pudota. Opettajat laskivat haudalle kauniisti kukkivan hortenssian, jonka sininen väri sointui erinomaisesti yhteen kiven värin kanssa.

Hautakivi on tehty punaisesta graniitista. Siihen on kullatuin kirjaimin piirretty "Kuuromykkäinopettaja Elisabeth Elfving" sekä syntymä- ja kuolinvuodet. Kiven alaosaan on kaiverrettu sanat: "Herra, minun voimani" ja "Suomen kuuromykät osasisarelleen." Työn on suorittanut V. Tuomaisen kivenveistämö kaikkea kiitosta ansaitsevalla tavalla. Herra Tuomainen on itse sommitellut piirustuksen ja luovuttanut kiven hyvin halvalla siten kunnioittaaksensa kotikaupunkinsa kunnostautunutta tyttärtä ja samalla auttaaksensa Suomen kuuromykkiäkin.

Elisabeth Elfvingin hautapatsas Oulun hautausmaalla

Te ette usko, miten iloinen minä olen siitä, että tämä kivi on pystyssä. Minä rakastan nyt kertakäykään Suomen kuuromykkiä ja minä iloitsen siitä, että Elisabethin kaunis hautapatsas, joka muuten on ensimmäinen hautausmaan portista tullessa, kertoo kaikille, että kuuromykät osaavat panna arvoa siihen henkiseen työhön, jonka joku heidän omista riveistään lähtenyt on suorittanut. Erikoisen ylpeä olen sanoista "Suomen kuuromykät osasisarelleel", sillä kivi on todella suurimmaksi osaksi saatu pystyyn kuuromykkien lahjoittamilla varoilla tai sitten myymällä heidän valmistamiansa käsitöitä. Viimeksimainittuja ovat m. m. myös Oulun koulun yläluokkien tyttöoppilaat valmistaneet.

Hautapatsaan paljastamisen jälkeen lauloivat opettajat heränneitten ihanan laulun "Oi Herra, jos mä matkamies maan" sekä "Sun haltuus rakas Isäni". Tämän jälkeen lähti koko juhlaväki koululle juomaan kahvia.

Lopuksi tahdon lausua sydämelliset kiitokseni kaikille niille, jotka ovat lahjoittaneet varojansa kiven pystyttämiseksi. Aivan erikoisesti tahdon kiittää rouva Ida Moutonia Helsingistä, joka on johtanut keräystä ja opettajatar Saimi Tol-

Elisabeth Elfvingin hautapatsaan paljastustilaisuus Oulun hautausmaalla 25/5 -30.

vasta, joka minun sairauteni aikana tämän kevään kuluessa on hoitanut juoksevia asioita. Jos tämä lehti joutuu herra V. Tuomaisen käsiin täällä Oulussa, pyydän myös kiittää häntä hänen erinomaisen hyvin suoritetusta työstään.

Edw. Lück.

JOHTAJA A. I. SAVOLAINEN

sai paljon kukkia, lahjoja ja onnitteluja ystäviltaan ja tuttaviltaan läheltä ja kaukaa täyttäessään 60 vuotta heinäk. 17 p:nä. Kuvassa näemme hänet juhlapäivänään lahjojen ja kukkien ympäröimänä.

Johtaja A. I. Savolainen 60-vuotispäivänään

KUOPION JATKOKURSSEILTA

Nuo Kuopion jatkokurssit alkoivat toukokuun 29 p:nä. Ne aloitti jatkokurssien johtaja opettaja Oskar Hiekkala pitämällä tervehdyspuheen, jossa hän kosketteli k.m. jatko-opetusta seuraavaan tapaan:

"On kulunut jo 7 vuotta siitä kun Kuopiossa viimeksi pidettiin jatkokurssit kuuromykille. Opettajat ovat koettaneet järjestää monta kertaa jatkokursseja sen jälkeen, mutta aina on sattunut vaikeuksia ja voitattamattomia esteitä, joidenka tähden ei ole voitu pitää jatkokursseja. Nyt ovat opettajat kuitenkin saaneet senverran varoja, että voivat pitää jonkinlaiset jatkokurssit.

Monet kuuromykät ovat kirjoitelleet lehtiinsä, että heille pitäisi järjestää ainakin 5-luokkainen jatko-opisto. Hän myösi olevansa sitä mieltä, että k.m. etuja ajattaisiin yhtä paljon kuin kuulevienkin. Mutta jos kuuromykille tahdotaan perustaa korkeampi oppilaitos, löytyy siinä ikäviä puolia. Sillä tällainen laitos maksaa valtiolle monta sataa tuhatta markkaa vuodessa ja Suomessa löytyy niin vähän k.m., jotka voitaisi korkeampaan oppilaitokseen ottaa. Tällainen opisto (laitos) voisi sen vuoksi joutua lakkauttamaan toimintansa oppilaitten vähyyden tähden jo muutama vuoden kuluttua. Silloin siitä tulisi häpeää enemmän kuin hyötyä. Tämän vuoksi ei valtio haluaisi mielellään perustaa sitä kuuromykille."

Koulun opettajakunta oli jonkun verran vaihtunut koulusta pääsnyä jälkeen noiden 6 v. aikana. Valko-

lakkisia maistereita oli toisten sijaan tullut. — Itse koulun johtaja oli poissa, seilaili huhujen mukaan ulkomailta.

Samoin olivat koulun palvelijattaret vaihtuneet. Ainoastaan neidit Siiri Eskelinen ja Ena Rissanen olivat uskollisesti paikoillaan. Kun kysyin viimeksimainitulta, miten kauan hän on ollut palveluksessa kuurojen koululla, oli vastaus: 16 vuotta. Kaikesta päättäen näyttää, että hänkin tahtoo tehdä työtä kovaosaisen hyväksi.

Lauantaina saapui pastori Myryläinen koululle "pensiinjuhdallaan". Seuraavana päivänä (sunnuntaina) hän piti meille jumalanpalveluksen koululla, jonka päätyttyä marssimme kirkkoon nauttimaan Herran Ehtoollista; emme kuitenkaan kaikki Ehtoollisella käyneet. Samana päivänä illalla oli koululla huvitilaisuus, johon sisäänpääsystä meni 5 mk. henkeä kohti. Tässä huvitilaisuudessa pitivät puheita kuurot itse, sekä maisteri Lehvä kertoi amerikkalaisten ja suomalaisten suhteista toisiinsa ennen ja nyt. Tämä asia näyttää olevan oikein hänen sydämensä asia. Paljastettiin myös näytöskappale joka useamman katsojan mielestä oli vain harjoitusta. Mutta lopussa sattui hupaisa näky, jolle moni nauroi niin että hartiat vapisivat. Esirippu näet repesi puoliväliin sitä kiinni vedettäessä. Sitten oli vielä humoreski ja lopuksi leikkiä.

4 p:nä kesäkuuta kävimme Puijon näkötorjissa. Siellä katselimme maailmaa niin kauas kuin silmä kantoi. Näköala oli todella kaunis ja lumoava kirkkaana kesäpäivänä. Siitä kirjoitin runon, jonka myös toimitukselle lähetän, jos lehdessä riittäisi tilaa vaatimattomalle runolleni.

Teimme myös opintoretkeä Kuopion museoon, puuseppätehtaalle ja Likolahteen. Täällä viimeksi mainitussa näimme jonkun verran kasveja ja eläinkuntaa. Näistä oli enin osa siipikarjaa.

Opettajat ja pappimme näillä jatkokursseilla olivat mitä herttaisimpia ihmisiä. Aina ystävällisiä, nöyriä ja palvelevaisia. Ei kukaan heistä näyttänyt hermostuneisuuttaan vaikka siihen olisikin ollut joskus aihetta.

Toverieni seurassa olin sen sijaan kuin muukalaisena vieraalla maalla. Täysi-ikäiset miehetkin heistä rupattelivat viittomakielellä tuntikausia aivan mitättömistä asioista. Kovin harva heistä omaa miehekään luonteen.

Nämä jatkokurssit loppuivat lauantaina kesäk. 7 p:nä, mutta allekirjoittanut matkusti jo edellisenä päivänä takaisin omalle maalleen kulkuvuoroja koskevien sääntöjen tähden.

Ennenkuin lopetan pyydän saada lausua toverienkin puolesta kauneimmat kiitokset opettajille hyvin järjestetyistä ja onnistuneista jatkokursseista.

*

MIETTEITÄ PUIJOLLA.

Oi Suomenmaa, sä kaunoinen!
Sä synnyinmaani armas oot.
Oot mulle rakas, herttainen.

Tää! Puijontornis verraton.
On järves kaunis laivoineen,
saatineen ja rantoineen.

On taivas päälläin sininen,
Ja päivä kirkkaast' paistavi.
Kaupunki etääl' puistoineen
Viel' iloittaapi mieltäni
Myös niityt vihreet, armahat
Ja laaksoin pohjat päilyvät.

Tää Suomenmaa ja kansa myös
On mulle rakas ainiaan. —
Ei toinen maa, ei kansa vois
Mun lempeäni valloittaa,
Mä kuolla voisin eestä tään
Pohjolamme armahan.

On poikain miehuus kunnollaan
Ostanut tään Suomenmaan,
Ja isämme sen kuolollaan
On vapahtanut kahleistaan.
Nyt Suomi vapaa meidän on,
Mi onneksemme olkohon.

N. N.

MYKKÄ TODISTAJA

(Palkittu kilpikirjoitus).

H:n kihlakunnan oikeus piti parhaillaan suuria syyskäräjiä. Oikeussali oli, kuten tavallisesti tällaisilla suurkäräjillä, tupaten täynnä yleisöä ja käräjöitsijöitä. Oikeuden puheenjohtajana toimi vakava ja lujakatseinen, vielä nuorehko tuomari Vuori. Tuomarin tehtävissään oli tuomari Vuori vakava, luja, päättävä ja hieman kiivas kuten tuomarin tuleekin olla. Mutta seuramiehenä oli hän mitä herttaisain ja pidetyin mies. Huolimatta ammatistaan, omisti Vuori myöskin hyvän sydämen.

Asia, mikä oli parhaillaan esillä, vitkaudellaan hermostutti ja kiusasi tuomari Vuorta. Siinä kaksi mitä visapäisintä ukkoa syyttivät toisiaan. Ensimmäinen kalavarkaudesta pyydöksistä, toinen pahoinpitelystä ja kunnianloukkauksesta.

Juttu oli jo 5:n kerran esillä. Neljännellä kerralla joutui kalavarkausjuttu toteennäyttämättömänä hylätyksi. Huolimatta kantajan kiivaista vastaväitteistä ja valituksista. Mutta tämä pahoinpitelyjuttu oli vielä selvittämättä. Useita todistajia oli nykyin kuulu, mutta mitään uutta ei asiaan ilmennyt. "Onko kantajalla vielä esitettävänä lisää todistajia"? kysyi tuomari.

"Kyllä on!" vastasi kantaja. "Minä lyönkin valtin pöytään viimeiseksi. Tämä Antero Vainio onkin ainoa silminnäkiä siinä jupakassa. Antero Vainio seisoi joen toisella rannalla ja näki, kuinka tuo Perälän Iisakki airolla ja nyrkillä minua mukiloï ympäri ruumista".

"Todistaja Antero Vainio astukoon esiin"! huusi tuomari.

Oikeuden palvelija saattoi tuomarin pöydän eteen avuttoman ja pelästyneen näköisen nuorukaisen. "Tiedätekö kertoa mitään, minkä varmasti todeksi tiedätte siitä asiasta, onko Iisakki Perälä pahoinpidellyt Taavi

Juurakkoa joen rannalla"? kysyi tuomari. — "Mutta miksi ei todistaja mitään puhu"?

"Herra tuomari! Todistaja Antero Vainio on mykkä", selitti oikeuden palvelija.

Tuomarin kasvot kävivät tummanpunaaisiksi. Iskien nyrkkinsä pöytään hän jyrähti kantajalle: "Millä edesvastuulla te pilkkaatte korkeaa oikeutta tuomalla kuuromykkä todistajaksi oikeuteen? Niinkuin hän muka kykenisi mitään todistamaan". "Hyvä tuomari! Antero Vainio ei ole kuuro, vaan ainoastaan mykkä, kielivian tähden". Selitti kantaja Taavi Juurakka.

"Korviaan heiluttamalla hän sitten kykenee todistamaan", pisteli tuomari. Mutta samassa kiintyi tuomarin huomio tämän nuoren miehen puoleen. Tämä oli vetänyt muistivihon ja kynän taskustaan. Alkanut siihen piirtää pieniä kuvia, kokonaisia kuvasarjoja nopeilla vedoilla. Ollen kääntyneenä niin, että tuomari saattoi nähdä kaiken, mitä hän piirsi. Tuomari Vuori nousi ylös kumartuen lähemmäksi katsomaan yli pöytänsä. — — Mitä hän näki!? — Selväpiirteinen kuva syntyi nopeasti muistikirjan lehdille toinen toisensa jälkeen. Tuomarilta pääsi ihmettelyn huudahdus. Samassa olivat siinä toisetkin oikeuden jäsenet. He näkivät nyt kuin nykyaikaiselta elokuvanauhalla koko pahoinpitelytapauksen. Piirroksissa esiintyvät olivat eri kuvissa niin yhdennäköisiä, että oikeudenjäseniä ihmetytti kovin. Sitäpaitsi kuvat suuresti muistuttivat asianomaisia Juurakkaa ja Perälää.

"Miksi todistaja ei kirjoita, vaan piirtää", kysyi eräs oikeuden jäsenistä.

"Hän ei osaa kirjoittaa, vastattiin.

Tuomari ja muut oikeudenjäsenet olivat ymmällä, hyväksyäkö tällainen todistus, vaiko ei. Lopuksi päätti oikeus lykätä juttu vielä seuraaviin käräjiin.

Mikä sitten lopuksi tuli tästä mykkästä todistajasta, Antero Vainiosta?

Juuri niihin aikoihin oli keksitty suurta huomiota herättäneet elävät kuvat, joihin filmit piirrettiin ja väritettiin käsin. Tuomari Vuori oli yksi tämän uuden keksinnön innokkaimpia kannattajia ja harrastajia.

Tuomari Vuori siis huomasi, mikä suuri kyky Antero Vainio tämänkaltaiseen toimeen oli. Hän siis otti Anteron ensin oppilaaksensa, opettaen hänet lukemaan, kirjoittamaan ja antaen muita valistustietoja, sillä silloin ei ollut vielä paljon kouluja. Samalla antoi hän Anterolle tilaisuuden kehittää edelleenkin piirtelytaitoaan. Siten Antero Vainiosta tuli käsin valmistettävien filmien mestarivalmistaja. Siinä hän menestyi kaikkialla, saavuttaen suurta huomiota taidollaan.

Uuno Saarinen.

MITÄ SANOTTE JOS...?

Jo moniaita vuosia sitten oli Suomen Kuuromykkäin Liitolla matk puhujana myös eräs k.m. nainen nimeltään Hulda Hakala (naimisiin mentyyään Hipeli). Minulla ei ole ollut onnea tuntea häntä henkilökohtaisesti, mutta k.m.ykkien puheitten mukaan hän oli harras ja lämminsydäminen ihminen ja matk puhu-

Seinäjoen ja sen ympäristön k.m. piirikokouksesta 6/7 -30.

jana pidetty. Nyt ei k.m. ole pitkiin aikoihin ollut naispuolista matkapuhujaa. Elämässä on ilmennyt paljon uusia virtauksia, jotka koskevat naista. Naiseen pannaan nyt paljon enemmän huomiota kuin ennen, siksi, että juuri nainen voisi suureksi osaksi olla välikappaleena siveellisen elämäntason kohottajana. Mutta se ei käy laatuun, ennenkuin naiset on saatu herätyksi ymmärtämään mikä voima heissä piilee hyvään ja pahaan. On paljo asioita, joita on vaikea selostaa kirjoittamalla k.m. lehteen. Monelle jäävät sittenkin monet kohdat tuntemattomiksi. Mutta nainen joka on hyvin perehtynyt naisasian eri puoliin ja elämän moninaiisiin siveellisiin kysymyksiin voisi matkapuhujana vaikuttaa jotain kanssasisariinsa. Siinä sivussa voisi hän myös pitää ainakin yhden esitelmän molemmille sukupuolille yhteisesti tai, jos hän kykenee, myös erikseen miehille. — Mitä siis sanotte jos ehdottaisimme että Liittomme johtokunta ajattelisi tätä asiaa ja asettaisi jonkun yllämainittuja asioita harrastavan naisen matkapuhujaksi k.m. naisille. Useille olisi mieluista saada k.m. nainen siihen paikkaan kuten oli ennenkin. Silloin suhde puhujan ja yleisön välillä olisi välittömämpi ja vapaa. Toivoisimme kuitenkin, että jotkut toisetkin paikkakunnat antaisivat lausuntonsa tähän lehteen, että sen nojalla voitaisiin ryhtyä toimenpiteisiin.

Ida Mouton.

KUUROMYKÄT KANNATTAKAA OMIA YHDISTYKSIÄNNE

Kuurojen maailma on pieni ja köyhä ja sen jäsenet hajalla siellä täällä. Paljon työtä pitäisi vielä tehdä, että saataisiin kaikki kuuromykät ymmärtämään omien yhdistystensä tärkeyden.

On varsin surkuteltavaa nähdä, miten nuoret kuurot suhtautuvat välinpitämättömästi omiin yhdistyksiinsä. Varsinkin suuremmissa kaupungeissa ovat

nuoret kuurot ottaneet tavakseen juosta kuulevien perässä kaikenlaisissa turhissa huveissa, kuten elokuvissa, kahviloissa ja tansseissa, jonne kuurot pojat tuhlaavat vaivalla saatuja rahojaan, vievät kuulevia tyttöjä elokuviin, tanssi-iltamiin y. m. Samat naikkoset sitten selän takana nauravat kuurojen typeryydelle. Onpa eräs kuuleva tyttö suoraan tunnustanut minulle, etteivät kuulevat pojat ole koskaan niin anteliaita kuin k.m. pojat. On vain hauska pitää lystiä kuurojen poikien kanssa, kun heiltä saa paljon lahjoja. Kuurot pojat ovat yksinkertaisia lapsia, joita on helppo vetää nenästä. Teille, kuurot pojat, tahtoisin sanoa: olkaa nyt kerrankin miehiä ja liittykää vahvasti omiin yhdistyksiinne. Se on ainoa yhdistys, joka todella tarkoittaa teille hyvää ja jolta työttömyyden ja sairauden sattuessa saatte avustusta.

Mutta ei se apu tule sillä, että samalla aikaa, jolloin k.m. yhdistys kituu varojen puutteessa, te kannatte vähäiset varanne kaikenlaisiin kuulevien yhdistyksiin, joista ei teille ole mitään hyötyä. Olkaa nyt järkeviä ja ajatelkaa, että auttamalla omaa yhdistystä autatte samalla itseänne elämässä.

Elli Virtanen.

SEINÄJOEN PIIRIKOKOUS

Nuori ja elinvoimaiseksi osoittautunut Seinäjoen kuuromykkäinyhdistys oli järjestänyt tavanmukaisen, jokavuotisen piirikokouksensa viime heinäkuun 6 p:ksi Seinäjoen Yhteistalolle. Sopiva aika ennen heinäntekoa, mitä kaunein ja lämpimin sää ja ennenkaikkea se seikka, että tiedettiin kokoukseen saapuvaksi Pohjoispiirin uusi kuuromykkäin matkapappi, pastori *Jubo Karhu*, muiden esitelmänpitäjien lisäksi varmaankin vaikutti sen, että kokoukseen oli tänä vuonna saapunut ennätysmäärä osanottajia, noin 110 hengen paikkeilla.

Kokous avattiin klo 10, jolloin pastori Karhu piti hartaushetken, puhuen tekin johdosta "Hyvä Paimen". Suomen Kuuromykkäin Liiton lähettämänä hra R. Pitkänen esitelmöi aiheesta "Siirtolaisuus Suomesta Skandinavian maihin". Turun Kuuromykkäin Raittiusseuran puolesta piti hra Edvin Raitanen esitelmän väkijuomien kaikinpuolisesta turmiollisuudesta ja niiden aiheuttamista onnettomuuksista. Väliajalla kokouksen osanottajat saivat toimelioiden emäntien järjestämästä ravintolasta ostaa halpaa ja ravitsevaa ruokaa, kahvia ja virvokkeita. Valokuvajakin ikuistutti kokouksen sekä sisällä että ulkoa läsnäolijoille muistoksi. Muitakin esitelmiä pidettiin, kunnes pastori Karhu piti lopettajaispuheen ja

rukouksen. Loppuillan sai nuoriso käyttää vapaasti leikkimiseen ja vanhemmat saivat keskustella ystäviensä kanssa kuulumisia.

*

Seinäjoen kokouksessa huomasi selvästi heijastusta maassa vallitsevasta yleisestä kommunismivastaisesta liikkeestä, kun kansa levottomana oli noussut vaatimaan kommunistien isänmaan, uskonnon ja yhteiskuntajärjestyksenvastaisen toiminnan lopettamista. Seinäjoenkin asemalta lähti paljon vakavia eteläpohjalaisia talonpoikia painumaan eteläänpäin, Helsinkiin, osallistumaan talonpoikaismarssiin. Ja yönä oli tällä kertaa matkustajia tavallista monta vertaa enemmän ja tavallisuudesta poikkeavaa väkeä — kaikki talonpoikaismarssin osanottajia, miehiä, jotka eivät siedä vierasta valtaa ja sen käytyreitä vapaassa isänmaassamme.

Mitä lähemmäksi Helsinkiä juna saapui, sitä valtavammaksi kasvoi tämän isänmaallisen mielenosoituksen mittasuhteet. Maanteillä solui hyvässä järjestyksessä autokolonna toisensa jälkeen loppumattomina jonoina kohti pääkaupunkia. Juna toisensa jälkeen porhalsi asemalle, tuoden miehiä, jotka olivat yhteisen isänmaallisen ajatuksen valtaamina jättäneet kaikki arkiset työnsä, lähtien vaatimaan kaksitoista vuotta sitten verin ostetun vapauden, uskonnon ja työrauhan turvaamista. Tämä kymmentuhantinen joukko, joka saapui kirkkaan aamuauringon kultaamaan "Pohjolan Valkeaan kaupunkiin", pääkaupunkiinsa, tahtoi sanoa: Maa on lailla rakennettava, tehtävä sellaiset lait, että rikollinen kiihoitus ja rienaaminen voidaan saada loppumaan. Tähän yhtyivät Etelä-Pohjanmaan kuurot ja yhtyvät kaikki muutkin isänmaalliset kuurot koko laajassa Suomessamme.

KUUROMYKKÄIN JATKO- OPETUKSESTA

Kuopiossa 3. 6. 30 kuuromykkäin jatkokurssien yhteydessä pidetyssä kokouksessa otettiin esille heidän jatko-opetusensa. Puheenjohtajana tässä kokouksessa toimi opettaja O. Hiekkala. Kokouksen ohjelma julkaistaan toisessa paikassa tässä lehdessä, joten minä pyydän vaan saada esittää lyhyesti mieliteeni kohtalotoverieni jatko-opetuksesta.

Jos Suomen kuuromykille perustettaisiin korkeampi oppilaitos (esim. lyseo tai yliopisto) löytyisi paljon vaikeuksia ja ylivoimaisia esteitä, sillä maamme valtio on köyhä ja maassamme löytyy kovin vähän lahjakkaita, itsetietoisia k.m., jotka voitaisiin tähän korkeampaan oppilaitokseen ottaa. Sitäpaitsi on suurin osa kuuromykistä vähävaraisista perheistä, jotka eivät itse voisi kustantaa koulutustaan. Myös valtion virkoihin löytyy kuulevia pyrkijöitä ylen runsaas-

Kokemäen jokilaakson kuurot kokoontuneina yhteiseen kesäjuhlaansa Kokemäelle Viinikan taloon 28/6 -30.

ti, joten meidän kovaosaisten ei kannata ruveta kilpailemaan heidän kanssaan.

Mutta koska se opetus, jonka kohtalotoverit kuuromykkäin kouluista saavat, on kovin vähäinen, tulisi heille järjestää jatko-opetusta, jotta he eivät joutuisi henkiseen pimeyteen ja että heillä olisi paremmat toimeentulomahdollisuudet.

Kuuromykkäin lehdissä on jo aikaisemmin ollut kirjoituksia heidän ammattikoulukasvatuksestaan. Mutta erityinen ammattikoulukaan ei heille riittäisi, sillä eivät kaikki k.m. halua ammattimieheksi. Sitäpaitsi valmistetaan nykyisin tehtaissa pukuja, jalkineita, huonekaluja y. m., joten käsityöläisten luku tietenkin vuosi vuodelta maaseudulla vähenee.

Ajattelin kirjoittaa aikaisemmin tähän lehteen, että Suomen kuuromykille olisi ammattikoulun ohella perustettava kuulevien tapainen 2-vuotinen *maamieskoulu*. Mutta tunnen kohtalotoveritani kovin vähän ja miltei kaikki heistä haluaisi kernaammin "valkoisen kauluksen" olalleen. Maatyö on heistä liikaista, alhaista ja ikävää ja itse maamiehet tyhmiltä ja kömpelöiltä näyttäviä olijoita, joita saa halveksia kuka tahansa.

Onni on suonut minulle kuitenkin puolustajan: S. T—n nimittäin. Me kumpikin omasta kokemuksestamme tiedämme, että maahenkeä omaaville k. m:lle olisi annettava opetusta maanviljelysalaan kuuluvassa aineistossa, jotta etenkin palvelukseen joutuneet k.m. voisivat paremmalla menestyksellä toimia isäntiensä luona ja että heidän palkkansa myös olisi riittävä. — Saanen huomauttaa, että löytyyhän maassamme jo k.m. naisia varten Nikkurilan talouskoulu. Eivätkö k.m. miehetkin sietäisi samoin maamieskoulua? *

* Siltä näyttää, koskapa aikoinaan k.m. pojille perustettu Nuutilan maamieskoulu täytyi oppilaspuutteen vuoksi lakkauttaa. Toim. huom.

Entä sitten kun kuuromykät pääsisivät maamieskoulusta ja joutuisivat kuulevien seuraan, jossa saisivat elää lopun ikäänsä omaa eristettyä elämää? Toisesta he silloinkin alkaisivat luisua henkiseen pimeyteen ja veltouteen. Tämän johdosta olisi heille vielä järjestettävä jatkokursseja tai lähimmässä kaupungissa joka vuosi esitelmä- ja valistustilaisuuksia. Mutta riittääkö tähän voimia ja varoja? Sen asian saavat ratkaista kuuromykkäin johtohenkilöt.

N. N.

KUOPION KUULUMISIA

Jatkokurssit pidettiin Kuopion kuurojenkoululla toukok. 29 p:n ja kesäk. 7 p:n välisenä aikana. Kurssille oli ilmoittautunut runsaasti osanottajia eri puolilta maata, mikä osottaa, kuinka halukkaita kuurot ovat saamaan lisäopetusta. Kaikkia halukkaita ei voitu kurssille ottaa vaan täytyi osa hylätä.

Helatorstaina klo 18 oli järjestetty tutustumistilaisuus kuurojenkoululle. Vilkaasti siinä keskustelu kävi ja pian oltiin kuin vanhoja tuttuja konsanaan. Meidän "hiljaisten" näkyvä olevan helppoa tulla tutuiksi keskenämme. Ehkäpä tämä johtuu siitä, että meitä kaikkia yhdistää yhteinen onnettomuus: kuurous, joka tekee meidät ikäänkuin läheisemmiksi.

Sunnuntaina klo 13 oli jumalanpalvelus kuurojenkoululla. Kuulevain laulettua virren, puhui past. Myyryläinen vaikuttavain sanoin päivän tekstin johdosta. Jumalanpalveluksen päätyttyä saivat halukkaat mennä tuomiokirkkoon H. Pyhälle Ehtolliselle.

Illalla klo 18 alkoi Kuopion k.m. Urheilijain järjestämä iltama. Tämä oli tosin aijottu pitää vasta helluntaina, mutta erinäisten seikkojen vuoksi täytyi siirtää kesäk. 1 päiväksi.

Tervetuliaissanat lausui hra Arne Holopainen. Runon "Hyvä neuvo" esitti nti Milja Kolari. Sen jälkeen seurasi op. V. Lehvän esitelmä „Olympialaisten merkitys Suomelle“. Väliajalla katosi kahvit ja pullat iltamayleisön suihin. Hra Antti Hartikainen puhui sitten k.m. Urheiluliiton ja alaisen seurojen tarkoituseristä. Esitettiin näytelmä "Urheilijoita". Lopuksi vielä hra Jussi Väisänen hyvin tunnettuun tyylinsä esitti vallattoman ilveilyn, joka sai katsojain nauruhermot kovalle koetukselle. Loppu illasta kului leikin merkeissä pikkutunneille asti.

Tiistai-illaksi klo 18 oli k.m. yhdistys järjestänyt keskustelutilaisuuden. Siinä pohdittiin paljon tuota tärkeätä oppikoulukysymystä. Valitettavasti allekirj. oli estetty olemasta läsnä tilaisuudessa, joten selostus täytyi jättää toisille.

Jatkokurssien väliajoilla kävivät kurssilaiset retkellä Liko-lahdessa ja tekivät kävelymatkoja Puijolle ja ihanalle Väinölänniemelle. Muutenkin katseltiin Kallan kaupunki läpikotaisin. Tuntien päätyttyä oli tilaisuus pallo- y.m. leikkiin koulun avaralla pihalla. Innokkaasti käytettiin tilaisuutta ja myöhään iltaan jatkui leikki, niin ettei olisi mallettu lähteä yöpuulle. Lisäksi löytyi joukossa kameramieskin ja koko joukko valokuvia otettiin. Tyytyväisiä mahotoivat kurssilaiset olla niihin 10 päivään, jotka kurssit kestivät, matkustaessaan lauantai-iltana, kesäk. 7 p., takaisin kotipaikoilleen.

Olisi syytä järjestää useammin tällaisia jatkokursseja etupäässä maalaiskuuroja varten. Niistä muodostuu varmasti heille hyödyllisiä oppi- ja virkistystilaisuuksia yksitoikkoisen arkisen aherruksen lomassa. Niin kauan, kun oppikoulukysymys on ratkaisematta ovat jatkokurssit paikallaan.

*

Kuopion Kuuromykkä-Urheilijat järjestivät huvimatkan Lintulahteen moottorilla 1 helluntaipäivänä. Mukana oli tietenkin eväät ja iso kahvikaisa. Kauniin ilman vallitessa lähdettiin Kuopionlahden rannasta klo 11 aikaan. Allekirj. ja muuan toinen "siivettä" myöhästyi joukosta, mutta porhalsivat komeasti perässä toisella moottorilla. Ensimmäinen luulivat toiset, että olimme taivaasta tipahtaneet, kun aivan odottamatta ilmestyimme toisten joukkoon. Mutta selvisihän sekin asia lopuksi.

Muutamat uskalikot menivät uimaankin, huolimatta kylmästä vedestä. Joukossa oli yksi ainoa naisihminen, nim. rva Riikka Puolakka Viipurista, joka ei näy pelkäävän kylmää vettä, mikä kunnioitukseksi mainittakoon. Esimerkki nuoremmille! Muut, jotka eivät uskaltaneet uimaan, sensijaan pelasivat palloa. Monia veti rauhallinen metsä mutkittelevine polkuineen ja sinne katosi moni pari — kaiketi haaveilemaan.

Voileivät saivat suuren menekin samoin kahvikaisen sisältö. Tietäähän sen: ulkoilmassa tulee hyvä ruokahalu. Valokuvaajakin löytyi joukosta ja koko "retkue" ikuistettiin. Nopeasti kului kesäinen päivä luonnon helmassa. Siinä kello 7 maissa illalla tuli moottori hakemaan ja kaupunkiin palattiin "unisina, mutta onnellisina"

Piste.

KIRJE VIIPURISTA

Tämä Viipuri on suuri kaupunki. Kuten aikakirjat kertovat, perusti tämän Torkkel Knuutinpoika. Mikä lie hänen sukunimensä? Perustiko hän tämän niin huonosti, vai eikö hänen olisi pitänyt sitä perustaa ollenkaan, en tiedä, vaan Ruotsin kuningas (tämä tapahtui satoja vuosia takaperin) suuttui ja pani häneltä pään poikki. Viipuri on kauppakaupunki. Täällä ei ole suuria tehtaita, joten k.m. lukumäärä on ollut vaan tuossa 30:n korvalla. Rikkaita me emme ole syystä, että emme osaa tehdä kauppaa.

K.m. yhdistys on jo ollut olemassa yli 30 vuoden. Hitaasti se on kasvanut. Täällä tosin on käynyt "Helsingin herroja hyviä" ja muitakin meitä valistamassa. Ja me olemme kokoontuneet heitä katsomaan. Kuinka paljon siitä on ollut ylösrakentavaista, en tiedä. Kyllähän nuorempi k.m. sukupolvi on valistuneempaa, mutta ei se ole yhdistyksen, vaan koulujen ansiota.

Olemme seuranneet maailman menoa sanomalehdistä. Muualla kuuromykät vaativat itselleen korkeampaa koulua. No mitä. Hyvä, mutta mitä siinä oppii, se on toinen asia. Olen puhutellut montaa kuulevaa, jotka ovat jos jonkinmoisen koulun käyneet että "mitäs sinä olet koulussa oppinut?" Vastaus on ollut kovin laiha. Ihmisen menestys vaatisi muutakin, eikä vain tutkinnon suoritusta.

Ennen vanhaan jos halusi päästä koneenkäyttäjäksi ei tarvinnut muuta kuin kiertää hanaa myötä- ja vastapäivään. Nykyään siihen tarvitaan konepajatodistus, kansakoulutodistus, kurssitodistus, lääkirintodistus, papintodistus, niin

URHEILUOSASTO

MESTARUUSKISAMME

kauniissa Lahden kaupungissa ovat pian ovella. Varmaankin ovat kaikki entiset ja uudet kuurot urheilijamme tehneet tunnollista työtä valmistautuessaan näihin jokavuotisiin urheiluvakemme katselmuksiin. Sitäkin suurempi syy siihen olisi nyt, kun Kuuromykkään Urheiluliitto tänä vuonna täyttää kymmenen vuottaan, viettäen mestaruuskilpailujen yhteydessä arvokkaasti tätä muistojuhlaa. Eikö meidän jokaisen oma kunnia velvoita meitä juuri tämän kymmenvuotisjuhlan korostamiseksi tekemään parhaamme, näyttämään sekä kuulevalle yleisölle että kohtalotovereillemme kaikissa maissa, missä kuurojen fyysillisille pyrkimyksille omistetaan huomiota, mitä liittomme tänä kymmenvuotiskautena on voinut aikaansaada ja että urheilullinen tasomme niin tulosten kuin tekniikankin puolesta alkaa olla sillä tasolla, ettei meidän tarvitseisi jäädä jälkeen muista pohjoismaista. Sillä ellemme kykene parempaan, ei meidän urheilijaimme kannata yrittää eurooppalaisiin, kansainvälisiin urheilukilpailuihin ollenkaan, vaan on parasta edelleenkin käydä oppimassa urheilutaitoa tanskalaisilta ja ruotsalaisilta. Kaikenlaisia turhia "suunta" kiistoja on liittossamme ollut liiaksikin. Tässä kymmenvuotistaipaleen päätekohtassa toivottavasti sellaiset voidaan katsoa siirtyneiksi muistojen joukkoon. Käyttäkäämme kaikki tilaisuudet hyväksemme opin saamiseksi kuulevilta ja heidän urheiluseuroistaan, sieltä, missä on etevimmät urheilijat ja parhaimmat valmentajat. On muistettava, että *tosin urheilu on puolueetonta*, s.t.s. todellinen urheilija etsii kilpaveikkonsa sieltä, mistä parhaan vastuksen löytää, *oppiakseen voittamaan*.

että menee koko ikä vain niitten todistuksien hankkimiseen ja se kone ei rupea käymään. O tempora, o mores.

Siellä Kuopiossa äskettäin järjestettiin 1½ viikon oppikurssi. Tällä kertaa se näytti olevan parempi, kuin 20 vuotta takaperin, sillä sinne otettiin naimisissakin olevia. Minun eukkonikin, jolla on jo lapsia ja lapsenlapsia oli siellä oppimassa. Ihminen tarvitsee oppia koko ikänsä. Ja kun eukko tuli kotiin, niin minä näin, että se oli jotain oppinut. Sellaisten opettajien edessä, kuin siellä oli, nousen minä seisomaan.

Aleks. Puolakka.

Vain keinottelijat pyrkivät rajoittamaan kilpailuvapautta, estämään urheilun veljistyttävää ja jalostavaa vaikutusta mikä tasoittaa niinhyyvin "luokka"-kuin puoluerajatkin. Mies on aina yhtä kuin joku toinenkin. Siis nurkkaan ja romukoppaan kaikki kymmenvuotiskautena tehdyt erehdykset, ja pantakoon käyntiin todellinen urheiluvallmennus, sellainen kuin liittomme kykenee kustantamaan, ja samalla otettakoon oppia edistyneemmiltä kuulevien seuroissa, kilpailemalla heidän kanssaan. Siten vain pääsemme parempiin tuloksiin ja tällöin on työstä kaikille iloa ja tyydytystä.

Viitataan vain lehtemme edellisessä numerossa olleisiin ohjeisiin mestaruuskisoihin matkustaville, lisäten että asunnon saamista varten on tulijain ennen t. k. 10 päivää ilmoitettava saapumisestaan *Kosti Remmille*, os.: *Labti, Niementie 4 B.* Hän toimittaa halvat asunnot matkustajakodeissa — kuuleman mukaan 15 markalla vuorokaudelta. Lahdessa siis tavataan!

Ruuri.

Ottakaa varten seuraavanlainen ilmoitus!

H:gin Kuuromykkään Urheiluseura järjestää tavanmukaisen jäsentenvälisen 5-ottelun (100 m, kuula, pituus, keihäs ja 1500 m) jossakin Helsingin urheilukentistä 7 p:nä syysk. klo 10. Tämä kilpailu on päätetty ulottaa myös kaikkia KUL:n alaisia seuroja ja yksityisjäseniä käsittäväksi. Seuran puolesta jaetaan ylimääräisiä palkintoja ulkopuolisille jäsenille, jos he sijoittuvat joillekin 3 ensimmäisestä palkinnosta. Halukkaiden vieraiden on ilmoitauduttava 10 markan osanottomaksulla ja osoitteella: Kuuromykkään Yhdistys, Helsinki, Liisankatu 27, viimeistään 3 p:nä syysk. Vieraille hankitaan halpahintaisia asuntoja. Toivoen runsasta osanottoa, merkitsemme urheilutervehdyksin

H. K. U. S:n johtokunta.

VASTINE HRA A. V. HARTIKAISELLE

Tämän lehden toukokuun numerossa oli julkaistuna hra A. V. Hartikaisen arvostelu km. jatko-opistokomiteaa koskevan vaalin johdosta. Mielelläni tahtoisin sääsää herra arvostelijan arvoa vaikenemalla, mutta kun kerran hän oli ankarasti arvostellut yllämainitua vaalia, täytyy minun puuttua puhumaan korkea-arvoisen K.m. Liiton vuosikokouksen puolesta, joka oli asettanut tuon komitean siitäkkin huolimatta, että vaaliin olisivat tyytymättömiä useat muutkin kokouksen osanottajat. Hra Hartikaisen arvostelu on mie-

lestäni aivan aiheeton; sen osoitan lyhyesti selittäen seuraavasti.

Hra arvostelija ei myönnä asianomaiselle vaalille juriidista arvoa! Näyttää siltä kuin hän jyrkkyydessään tahoo antaa yleensä yhteiselle edustukselle suurimman merkityksen eli vallan. Mutta on huomautettava, että tämä kysymys onkin senlaatuinen, ettei sitä välttämättömästi tarvitse käsitellä aivan yhteisellä edustuksella. Ja vielä on huomautettava, että on korkeampia ja suurempia arvoja kuin yhteisedustus, nimittäin viisautta ja käytännöllisyys.

Nykyajanakin maan hallitsijoilla, kuten presidenteillä, on valta vahvistaa ja jättää vahvistamatta kansojen eduskuntien päättämiä lakiehdotuksia. Ja vielä hyvin kuvaavaa asialle on esim. se, että Turkin ensimmäiselle presidentille Mustafa Kemalille on anatolilainen kansa lausunut: "me teemme kaikki, mitä sinä tahdot" siten myöntäen, että hän on osoittautunut ehdottomasti kansan viisaimmaksi mieheksi sekä epäitsekäksi ihmiseksi. Tällainen Mustafa Kemal valta onkin ollut kansalle suuremmaksi siunaukseksi kuin jos hänen valtansa olisi ollut rajoitettu. Myöskin on muistettava, että meidän valtioneuvostossa kukin ministeri omassa tehtävässään on vain ainoa koko maata kohti ja saa itse laatia lakiehdotuksia sekä koko neuvosto on kokoonpantu kykynsä mukaan katsomatta, ovatko he valitut ympäri Suomea. Miksikä siis ei saisi tehdä samoin kysymyksessä olevan komitean suhteen?

Jos siinä olisi vaikkakin vain yksi kykymies, niin mielestäni se kyllä riittää, edellyttäen tietysti, että hän tuntee k.m. elämää erikoisesti sekä hän on tunnettu lojaalisuudestaan k.m. riennoille. Suomen k.m. olot, niin tarpeetkin, ovat yleensä samanlaiset, jotenka olikin käytännöllisempi ottaa komiteaan useampia jäseniä samalta paikkakunnalta. Persoonallinen eli suullinen neuvottelu on epäilemättä paljon tuloksellisempaa kuin pelkkä kirjallinen. Voisihan komitean puheenjohtaja, jos tarvitaan, neuvotella muidenkin Suomen k.m. koulujen opettajien kanssa. Nämä ovat vapaat tästä velvollisuudesta, mutta komitealle on annettu velvollisuus laatia se suunnitelma valmiiksi, miten voi.

Vielä on huomautettava, että sellainen periaate kuin yhteisedustus, jota hra Hartikainen oli vaatinut, olikin täytetty, vaikkei hän ollut sitä huomannut. Nimittäin hän oli unohtanut, että Turun k.m. koulun johtaja E. J. Pesonen komitean puheenjohtajana on ennen asunut Mikkelissä ollen sikäläisessä k.m. koulussa opettajana; voidaan siis sanoa hänen edustavansa myöskin Keski-Suomen kuuromykkiä. Rva Aili Sihvola taas oli ent. kuopiolainen; hän siis hyvin tuntee Pohjois-Suomen k.m. tarpeet.

Lopuksi tuolla komitealla on siis täysi juriidisuus.

J. S. men.

KIRJALLISUUTTA

Kodin Lääkärikirja uusittu.

Jo kolmattakymmentä vuotta sitten Kodin Lääkärikirja ilmestyi ensi kerran prof. Max Oker-Blomin ja G. V. Le-vanderin laatimana. Sen jälkeen siitä on otettu kaksi uutta

painosta, ja tuhannet Suomen kodit ovat käyttäneet teosta apuna sairaustapausten tai tapaturmien sattuessa. Varsinkin maaseudulla, missä lääkäri usein on kymmenien, jopa satojenkin kilometrien päässä, Kodin lääkärikirja on tehnyt siunauksellista työtä neuvomalla, miten kussakin tapauksessa on ollut menteltävä ennen lääkärinavun saamista. Useimmiten on lääkäriin noutamisesta kokonaan säästyty, sillä kirjassa on yleistajuisesti ja täsmällisesti selitetty eri tautien oireet, joista useimmiten tietää taudin laadun ja sen, onko lääkärin apuun turvaututtava vai voidaan noudattamalla kirjan ohjeita saada apu omin neuvoin. Tautien ja tartunnan ehkäisemistyössä Kodin Lääkärikirja myöskin on ollut suureksi hyödyksi.

Viime vuosikymmeninä lääketiede kuitenkin on suunnattomasti edistynyt. On tehty uusia keksintöjä eri aloilla, otettu käytäntöön uusia hoitomenetelmiä j.n.e. Kodin lääkärikirjan kolmeen ensimmäiseen painokseenkin on sen vuoksi ollut pakko tehdä paljon lisäyksiä ja korjauksia. Viime vuosien kehitys on kuitenkin vienyt siihen, että teoksen kolmaskin painos on käynyt "vanhanaikaiseksi" — sitäpaitsi se jo kauan on ollut loppuumyynnä. Siksi pä nyt valmistunut Kodin Lääkärikirjan neljäs painos onkin aivan täydellisesti uusittu. Suuri osa kirjoituksia on kokonaan uudelleen kirjoitettu ja loputkin on perinjuurin korjattu ja täydennetty. Kirjoitusten hankinnasta on huolehtinut prof. Gösta Becker, ja teoksen painokuntoon järjestämisen ja painatuksen valvomisen suorittanut dosentti Elsa Ryti. Kirjoittajina on 14 meidän maamme etevintä eri alojen erikoislääkäreitä. Kuvitus on runsas ja eri tautteja ja hoitotapoja hyvin valaiseva. Teoksessa on 765 tekstisivua sekä lisäksi 10 moniväristä liitetaulua. Hinta sid. 150 mk., nahkaselk. 180 mk. — Ilmestynyt Otavan kustannuksella.

Majuri Hannula: NAPUEN TAISTELU. Tekijä, sota-kerkeakoulun opettaja, on Ruotsin arkistoissa tutkinut Napuen taistelua koskevaa aineistoa. Kirjassaan hän esittää paljon lisäpiirteitä tästä historiassamme niin merkityksellisestä taistelusta. Useita karttaliitteitä. Hinta 24 mk., sid. 30 mk. — Otavan kustantama.

Gustaf Theodor Fechner: KIRJANEN KUOLEMANJÄLKEISESTÄ ELÄMÄSTÄ. Nykyaikaisen kokeellisen sielutieteen perustaja julistaa kirjassaan "fantastisia" oppeja kuolemanjälkeisestä elämästä tarmokkaasti, aivan profeetalisella vakavuudella. Pieni mutta paljon sanova teos. Hinta vain 12 mk. — Otavan kustantama.

SEKÄÄNÄISIÄ LAULUJA 107. VIHKO. Sisältää m.m. *Lauri Iksen* "Isänmaan kasvot", *Toivo Louhon* "Varsinais-suomalaisen laulun", *Oskari Metsolan* "Keski-Pohjanmaan" ja *Väinö Pesolan* "Opistolaismarssin". Hinta 4 mk. — Otavan kustantama.

KÄYTÄNNÖN KIRJOJA

Otavan uudessa käytännönkirjojen sarjassa "Koti ja käytäntö" on ilmestynyt kolme uutuutta:

N:o 4. KAAKKUJA JA LEIVONNAISIA JOS JONKINLAISIA. 50 parasta valmistusohjetta. Tarkkojen ohjeiden lisäksi yli 50 hyvää kuvaa, jotka puolestaan kykenevät antamaan paljon oppia emäntäväelle. Niteen hinta 12 mk.

N:o 5. MITEN PYSYN TERVEENÄ JA JOUSTAVANA? Kirjan alaotsikkoina ovat lauseet: 10 vuotta iän lisää. "Järkevien miesten opas." Teos on siis opas miehille. Se sisältää huumorilla höystettyjä kotivoimisteluhohjelmia, joita valaisee puolisensataa hyvää kuvaa. Hinta 12 mk.

N:o 6. LAMPUNVARJOSTIMIA JA KAHVIPANNUNMYSSYJÄ. Siinä on 50 uutta ehdotusta, joiden mukaan kotona voidaan valmistaa mitä ihanimpia lampunvarjostimia ja kahvipannunmyssyjä. Kuvitus runsas. Hinta 12 mk.

LASTEN JA NUORTEN KIRJOJA.

Arvid Lydecken: KUKKA JA SATEENKAARI. Tunnetun ja suosittu lastenkirjailijan kaunis kirja sisältää hauskoja ja herttaisia runoja. Loistavasta kuvituksesta, joka täydellisesti liittyy sisällykseen ja tehostaa sitä, on huolehtinut *Martta Wendelin*. Hinta sid. 25 mk. — Otavan kustantama.

Aini Setälä: PAITARESSUT. Vaiherikkaita, hauskoja, mutta samalla opettavia kertomuksia lasten elämästä on tässä hyvässä kirjassa. Sen on kuvittanut *Maija-Liisa Grönros*. Hinta 18 mk., sid. 22 mk. — Otavan kustantama.

Franz Treller: KUNINGASTEN JÄLKELÄINEN. Kirja liittyy n:ona 15 "Nuorten kirjoja" sarjaan. Se on jännittävä kertomus intiaanipojasta, joka joutuu valkoisten kasvatettavaksi ja saa kokea huimia seikkailuja, ennenkuin hänen kohtalonsa ratkaistaan. Hinta sid. 25 mk. — Otavan kustantama.

TERVEHDYKSIÄ. Suomen kuuromykkäinliitto oli viime keväänä saanut kutsuja osaaottamaan kahteen k.m. kokoukseen, nim. Bergenin kuurojenyhdistyksen 50-vuotisjuhlaan ja Trondhjemin k.m. seurakunnan suureen p. Olavin 900-vuotismuistojuhlaan, jotka molemmat juhlat pidettiin heinäkuussa. Myöskin Pärnun k.m. yhdistyksen 10-vuotisjuhlaan kesäkuussa Virossa oli kutsu saapunut. Kun Liittomme ei varojen puutteessa voinut lähettää ketään edustajaa näihin juhliin, on juhliville yhdistyksille Liiton puolesta lähetetty tervehdyssähkösanomat.

KUOLLUT. Yllättävänä on kuuromykkien keskuudessa kulkenut sanoma, että keurulainen kuuromykkä *Emil Autonen* on muuttanut ikuisiin asuntoihin. Suomen kuuromykkien keskuudesta ei voine löytää terveemmän ja voimakkaamman näköistä nuorta miestä kuin Emil Autonen oli vielä muutama kuukausi sitten. Ja nyt lepää hänen toimensa Keuruun kalmistossa.

Hänen sairautensa kesti vain viikon päivät. Mutta siinä ajassa murtaivat hänen voimansa niin että hän muutaman päivän sairastettuaan jaksoi puhua vain muutamia sanoja. Kuolemaa Emil ei pelännyt. Hän uskoi, että Jeesus oli antanut hänelle synnit anteeksi hänen sydämeensä. Hän nukahti Jeesuksen syliin. Keuruulaiset ystävätkä kertoivat, että vielä sittenkin, kun silmät olivat painuneet umpeen ja hengitys ei kulkenut enää, oli hänen suunsa onnellisessa hymyssä. Pieni omaisten ja ystävien joukko saattoi häntä viimeiselle leposijalle ja rovasti Leikola siunasi hänet kuolleitten ylösnousemista odottamaan. Kotiseudun hiekka kätkee nyt tämän uutteran ja kaikkien pitämän kuuromykän tomun. Vuodet vierivät nopeasti pois. Pian seisoo kuolema sinunkin vierelläsi, kohottaa viikkatteensa ja lyö sinun elämäsi langan poikki. Oletko sinä silloin Jeesuksen ystävä. Saatko lähteä hänen turvissaan viimeiselle matkallesi. Ajattele tätä!

HUKKUNUT. Tiistaina heinäk. 9 p:nä hukkuu Sotkamon kirkonkylästä 8 km Ristijärvelle päin olevaan Ärväänlahteen kuuromykkä *Erkki Henrik Lehto*, joka oli huutoalaisena eräässä talossa. Hän oli lähtenyt yhdessä 2 palvelustyön kanssa maitoa hakemaan, mutta olivat mainitut palvelustyöt houkutelleet häntä kanssaan uimaan. Hän ryhtyikin uimaan, mutta äkkijyrkän lähettyvillä hänen voimansa lienevät loppuneet ja hän vajosi veteen. Myöhemmin saa-

tiin Lehto ylös, mutta tekohengitysyritykset olivat jo turhia. Vainaja oli 19-vuotias.

MAAILMANKIERTÄJÄT. Viime kevättälvella tuli Suomeen Itävaltasta maailmaa kiertävä kuuro mies vaimonsa ja 4—5-vuotisen poikansa kanssa. He ovat kiertäneet Suomen kaupungeissa monta kuukautta ja oleskelleet pitkät ajat varsinkin niissä kaupungeissa, joissa on paljon kuuroja. He eivät olleet miellyttävää väkeä. Nyt lienee heidän olonsa maassamme saanut lopun. Meille on ilmoitettu esim. seuraavaa: Itävaltalainen maankiertäjä mies matkusti Raaheen. Ei mikään hotelli siellä ottanut häntä asumaan. Hän pääsi yöksi erään vanhan k.m. miehen kotiin. Aamulla hän jäi nukkumaan, kun vanhus meni työhön. Itävaltalainen oli määrännyt panna avain määrittäytyyn paikkaan. Kun ukko parka palasi kotiin, niin oli maankiertäjä poissa ja hänen mukanaan 400 mk. Poliisi tarttui asiaan, mutta todistajien puutteessa ei itävaltalaista voitu tuomita. Hän lupasi kuitenkin, säälistä muka, maksaa 400 mk. Poliisi otti passin pantiksi ja maaherra karkoitti joukon läänistänsä. Siten pääsimme irti painajaisesta, joka yli 4 viikkoa oli tuottanut häpeätä k.m. nimelle.

PORIN K.M. YHDISTYS on ostanut oman talon 118,000 markan kauppahinnalla. Tämä suuri uutinen on saapunut tietoomme tämän kesän aikana. Kuten muistamme antoi Turun läänin maaherra mainitulle yhdistykselle luvan toimeenpanna yleisen rahainkeräyksen koko läänissä oman talon hankkimista varten. Tämä rahankeräys tuotti lähemmäs 30,000 mk. Yhdistyksellä on sen lisäksi varmoja toiveita saada edullisia lainoja talon hinnan maksamiseksi ja niin se rohkeni hankkia itselleen oman kodin, jota se kauan on kaivannut. Mainitun yhdistyksen jäsenet ja etupäässä sen innokas puheenjohtaja, neiti Ina Nordlund, ovat Jumalan apuun luottaen, ihailtavan innokkaasti toimineet tämän asian hyväksi ja on heidän toimillansa ollut menestystä. Tästä talosta toivomme tulevan oikean kodin ja keskustan Porin ympäristön monilukuisille kuuroille, sillä niillä seuduilla asuu todella suuret joukot kuuroja. Uskomme, että ne hyvät ihmiset, jotka varojaan ovat tätä tarkoitusta varten lahjoittaneet ja keräyslistoihin avustuksiaan nerkinneet, saavat nähdä, että ovat todella hyväksään, tarpeelliseen ja hyödylliseen tarkoitukseen rahansa panneet.

Nikkarilan Kurom. tyttöjen TALOUSKOULUUN

otetaan uusia oppilaita tulevan marraskuun 1 p:nä. Oppi-aika kestä 2 vuotta. Opetus on sekä käytännöllistä että tietopuolista. Oppilaat saavat koulusta vapaan opetuksen, täysihoidon ja vaatetusavustusta sekä vapaat koulumatkat rautateillä.

Oppilaaksi pyrkijän on lähetettävä itsensä kirjoittaman hakemuksen mukaan:

- 1: si oikeaksi todistettu jäljennös kurom. koulun päästötodistuksesta,
- 2: si papintodistus,
- 3: si lääkärintodistus ja
- 4: si vanhempain tai holhoojan lupatodistus, jos hakija on alaikäinen.

Nikkarilan Talouskoulun entisiä oppilaita otetaan 1 vuoden kestäväälle

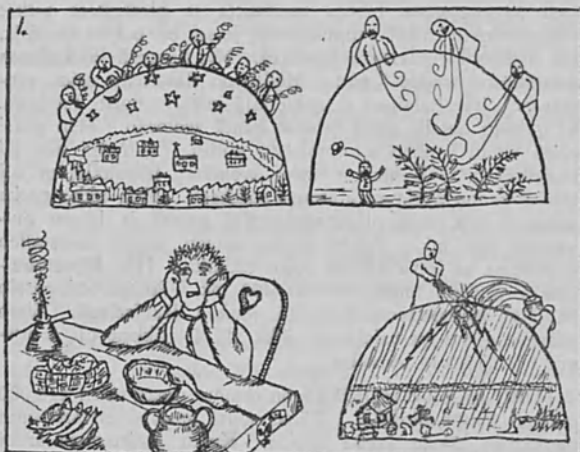
jatkokursseille,

jolle pääsyä varten tarvitaan ainoastaan hakemus, jossa on ilmoitettava, mitä talouden aloja (korkeintaan 2) hakija haluaa opiskella. Neuvoja oppialojen valinnassa annetaan koulun puolesta sitä tiedusteleville.

Jatkokurssin oppilailla on kaikki samat edut kuin muillakin oppilailla, jota paitsi heille jaetaan kuukausittain pieniä ahkeruuspalkkioita rahassa.

Hakemukset lähetetään osoitteella: *Kuurom. Talouskoulu, Piesämäki, Nikkarila.*

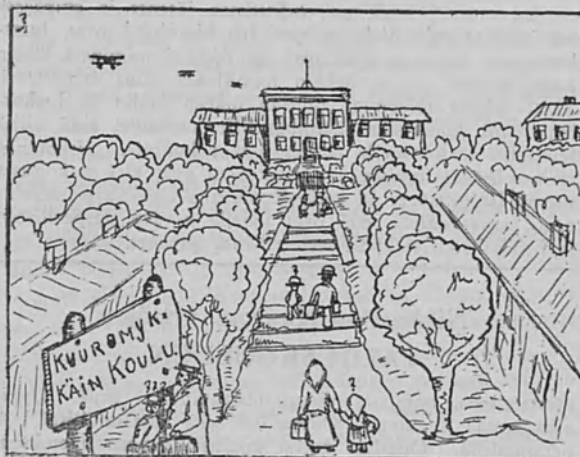
MITÄ HYÖTYÄ ON KOULUNKÄYNNISTÄ KUUROMYKILLE

Koulunkäymätön k.m. ymmärtää luonnonilmiöt omalla tavallaan.

Älä tee työtä sunnuntaina. Siitä seuraa rangaistus — iso kivi putoaa päähäsi.

Sivistys on tarpeen kuuromykkällekin, ja niin hänet viedään kouluun.

Koulussa selvenevät kaikki asiat ja suuri, ihmeellinen maailma avautuu.

KIHLOISSA

**ALLI HAKOLA
ANTTI HÄRMÄ**

Seinäjoki 14. 7. 30 Keuru

KIIITOS

Minulle osoitetusta ystävällisestä huomaavaisuudesta täyriäessäni 60 vuotta 17. 7. 1930 pyydän lausua sydämelliset kiitokseni.

Aaro Iivari Savolainen.

**Turun kuuromykkäin yhdistyksen
ja sen ympäristön**

ESITELMÄPÄIVÄT

alkavat Turussa syyskuun 13, 14 ja 15 päivinä 1930. Iltama alkaa lauantaina 13 päivänä syyskuuta klo 5.

Tervetuloa Turkuun!

Sihtööri.

KIIITOS

Täten pyydämme saada lausua parhaimmat kiitoksemme niille opettajillemme, jotka voimiaan ja vaivojaan säästämättä pitivät meille jatkokurssit Kuopiossa tonkok. 29 p:n ja kesäk. 7 p:n 1930 välisenä aikana.

Jatkokurssilaiset.